

تائیر تورم بر بیمه

ترجمه: محمدرضا حمیدی زاده

برای یک نمونه معین از کالاها پرداخت می شود بدون ایجاد تغییر در کیفیت کالاها، تغییر یابد، به معنی کاهش یا افزایش ارزش پولی پول رایج است. بنابراین، ثبات سطح قیمت به معنی حفظ ارزش پولی است و پول می تواند بعنوان وسیله اندازه گیری ارزش کالاها و خدمات انجام وظیفه نماید. سطح قیمت، میانگین حسابی ساده کلیه قیمتها در چهارچوب یک اقتصاد معین می باشد. در حالی که محاسبه چنین سطح قیمتی بر پایه تجربی کم و بیش غیرممکن می باشد. اما شاخص قیمتها برای بیشتر اقلام، کالاها و خدمات انتخابی (قیمت‌های مصرفی، قیمت‌های عده فروشی، هزینه زندگی، غیره)، تهیه و تدوین می گردد.

غالباً "به استفاده از شاخص هزینه زندگی (یا شاخص مربوط) به عنوان مقیاسی برای اندازه گیری کاهش قدرت خرید پول رایج انتقاد می شود. ضعف عده روش مزبور ندادن نقش به تغییر در سلیقه های مصرفی هنگام بهبود کیفیت گروه کالاها و خدمات انتخابی است. گرچه تجدیدنظر و انتخاب مجدد اقلام مزبور از زمانی به زمان دیگر مشمرم واقع می شود و به دقیقت شدن روش محاسبه کمک می نماید، اما مقایسه شاخصهای یک دوره طولانی هنوز هم تاحدی مساله آمیز است.

علی‌رغم تمام این کاستیها و این نظر که سیستم بهتری ناکون شناخته نشده است، شاخص هزینه زندگی و دیگر شاخصهای قیمت در حال حاضر روش کلی اندازه گیری افزایش یا کاهش ارزش پولی می باشد.

تورم به معنای فوق نتیجه عدم تعادل بین عرضه و تقاضا است:

مطالibi که در زیر ارائه می شود خلاصه تحقیقی است که تحت همین عنوان از سوی "مونیخ ری" منتشر شده است. در این مقاله تأثیر تورم بر صنعت بیمه جمهوری فدرال آلمان مورد بررسی قرار می گیرد. با توجه به جامعیت بررسی انجام گرفته و روش تحقیق مورد استفاده مباحث این مقاله می تواند یک الگوی کلی را جهت مطالعه تورم و تأثیر آن بر صنعت بیمه کشور را در اختیار محققین قرار دهد.

الف - تورم، پدیده جهانی کلیه دولتهای جهان از تورم به ستوه آمده‌اند؛ دولتهای کارگری چپ‌گرا، احزاب راست، احزاب چپ، میانه‌روها ...، تقریباً بسیار مشکل است مشخص کرد که پدیده مزبور متعلق به کدام گروه از کشورهای توسعه یافته یا توسعه نیافته است، در هر یک از دو گروه، کشورهایی وجود دارند که تقریباً "نرخهای تورم بالائی داشته و تعداد دیگری هم در وضعیت نسبتاً معتدلی قرار دارند.

در مقاله حاضر، سعی می شود سه سوال زیر مورد بررسی قرار گیرد:

- تورم چیست؟ آیا پدیده‌ای که با این واژه مشخص می شود در صنعت بیمه تأثیر اندکی دارد یا حداقل سطح نسبتاً "وسيعی را در برمی گیرد؟

- به چه طریق پدیده تورم، صرفنظر از تعریف آن بر رشته‌های مختلف بیمه اثر می گذارد؟

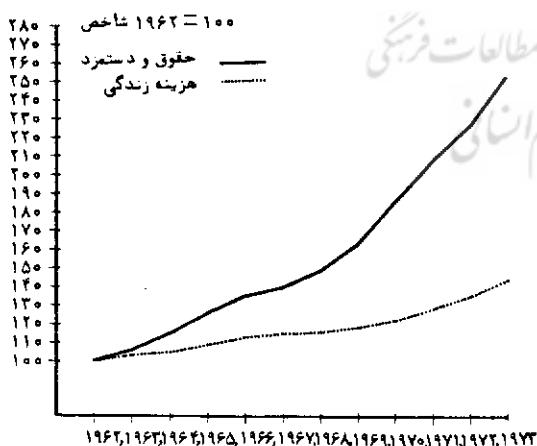
- به چه نحوی توان تأثیر تورم را بر بیمه به کمک ابزارهایی که در اختیار شرکتهای بیمه است از بین برداش داد؟

ب - تعریف و علت تورم تورم "افزایش سطح قیمتها یا بالعکس به عنوان کاهش ارزش پولی تعریف می شود. اگر قیمتی که

شاغل در بخش خدمات بیش از هفده درصد افزایش نشان میدهد. این افزایش می‌تواند تورم موجود آورد زیرا در رشتہ خدمات امکان جایگزینی نیروی انسانی با سرمایه محدود است.

مثالی که در این مورد می‌توان زد قیمت خودرو فولکس واگن است: در سال ۱۹۵۰ هزینه فولکس واگن معادل دو ساعت تعمیر بود در حالی که در سال ۱۹۷۴ تقریباً به ۲۰۰ ساعت تعمیر افزایش یافت. نظر باینکه شاخص حقوق و دستمزد به طور قابل توجهی سریعتر از شاخص هزینه زندگی افزایش می‌پاید (نمودار ۱)، قیمت خدمات که همواره بر شاخص هزینه‌های کار متکی است، به یک نسبت بالائی در کلیه کشورهای صنعتی افزایش یافته است.

در بیمه‌های غیر عمر، حدود ۵۰-۶۰٪ کل مخارج برای تقاضاهای هزینه‌ها مستقیماً "حقوق و دستمزد"، حدود ۲۵٪ به قیمت‌ها، و باقی مانده به سایر عوامل مستگی دارد. نظر به اهمیت حقوق و دستمزد در مخارج بیمه‌گران، با اطمینان می‌توان پیش‌بینی کرد که حتی اگر دولتها در کاهش نرخ تنزل ارزش سالیانه پول کشور خود موفق شوند افزایش حقوق و دستمزد ادامه یافته و مسائل موجود به بیمه‌گران انتقال خواهد یافت.

نمودار ۱ - افزایش متوسط حقوق و شاخص هزینه زندگی در جمهوری فدرال آلمان

- اگر تولیدکنندگان مایل به تولید کالاهای بیشتری از آنچه که می‌توانند با ماشین‌آلات و کارگران موجود تولیدکنند باشند،

- اگر مصرفکنندگان مایل به خرید کالاهای خدمات بیشتری از آنچه که در بازار موجود است باشند،

- اگر مصرفکنندگان، دولت و مؤسسات در صدد توزیع سود بیشتری در میان خود از آنچه که کسب می‌کنند باشند تورم بوجود می‌آید.

آنها تلاش به نگهداری (ارزش) چیزی می‌کنند که با ابزارهای اقتصادی موجود امکان نگهداریش وجود ندارد. کاهش ارزش پول (تورم) در قلمرو اقتصاد پاسخ‌آشی است که هم‌اکنون پخته شده است. با توجه به هدف این مقاله، ضرورتی به آشنایی بیشتر با انواع تورم (تورم ناشی از افزایش تقاضا یا تورم ناشی از افزایش هزینه) نیست، زیرا اثر تورم بر بیمه مستگی به نوع آن ندارد. علاوه بر این، لزومی به بحث راجع به نظریه‌های مختلف عدم تورم (از قبیل نظریه‌های تورم پولی، نظریه‌های تورم غیرپولی، نظریه‌های تورم اجتماعی - روانی) نیست، زیرا بنا به علی، در آینده قابل پیش‌بینی نمی‌توان مساله تورم را از مؤسسات بیمه‌گر دور ساخت.

رشته خدمات، به عبارت دیگر، "بخش سوم" (که صنعت بیمه نیز بدان تعلق دارد)، پیوسته هنکام افزایش بازدهی و درآمد واقعی کشور گسترش می‌پاید. تا سال ۱۹۸۵، تقریباً "دو سوم ۵۵٪ کلیه اشخاص شاغل در اکثر کشورهای صنعتی اروپای غربی در بخش خدمات مشغول بکار خواهند بود، در حالی که در ایالات متحده و کانادا تقریباً "دو سوم کلیه اشخاص شاغل در این بخش بسراخواهند برد. صنایع کارخانه‌ای در عین اینکه افزایش سرمایه‌گذاریهای ثابت امکان گسترش بیشتر آنرا فراهم می‌سازد فقط به یک سوم کل نیروی کار ملی نیاز خواهند داشت زیرا در تولید از نیروی انسانی، کمتر استفاده بعمل می‌آید. در طی بیست سال گذشته حجم کالاهای تولید شده بیش از دو برابر شده است در حالی که تعداد کارگران فقط در حدود چهار درصد افزایش یافته است. به حال، در همان دوره، تعداد اشخاص

تذکرات:

- ۱ - در بیمه شخص ثالث روند نشانگر جبران سریع خسارات می‌باشد، بطوری که تعداد خسارات جبران شده در سال اول و دوم رو به افزایش است.
  - ۲ - در سایر فعالیتها (شعبات)، شرکتهای مختلف بسیار متفاوت عمل می‌نمایند. در بیمه مسئولیت مدنی برای مثال، شرکتهایی که سهم بیشتری در فعالیتها بازارگانی صنعت داشته خسارات کمتری را در سال اول نسبت به شرکتهایی که سهم بیشتری در فعالیتها بازارگانی معمولی دارند جبران نموده‌اند.
  - ۳ - در بیمه بدنی کشتی، شرکتهایی که پرتفوی آنها فقط از خطوط‌های داخلی تشکیل می‌شود خسارات را سریع‌تر از شرکتهایی که دارای پرتفوی سطح جهانی هستند جبران می‌کنند. در بازار آلمان، تقریباً ۸۰-۹۰ درصد تمام خسارات در ظرف سه سال جبران می‌شوند. در حالی که تعداد خسارات جبران شده در طی این دوره، در سطح جهانی بندرت بیشتر از ۶۵-۷۵ درصد می‌گردد (۹۵٪ تا سال پنجم یا ششم جبران شده و معمولاً ۱۰۰٪ تا قبل از سال دهم جبران نشده‌اند).
- ۱ - عوامل خطر**
- "حق بیمه فنی خالص" (یعنی حق بیمه‌ای که خسارات را بدون هزینه، وجوده احتیاطی و حاشیه سود در بر می‌گیرد) بستگی به دو عامل زیر دارد:
- تواتر خسارات
  - متوسط‌بیزان خسارت پرداختی

ج - تورم و صنعت بیمه

تورم در زمینه‌های متعددی بر صنعت بیمه اثرگذاشته است:

- "بیمه‌گذار" مجبور به مقابله با این حقیقت است که برای مثال قدرت خرید بیمه عمر در سال ۱۹۵۰ بیش از ۱۰۰/۵۰۰ مارک آلمان بوده در حالی که در سال ۱۹۷۵ تقریباً به نصف تقلیل یافته است.

- دارایی، هزینه و پرداخت خسارات بیمه‌گر تحت تاثیر اثر کاهش ارزش پول قرار گرفته است.

در زیر فقط جنبه دوم (اثر تورم) حقوق و دستمزد بر پرداخت خسارات مورد بررسی قرار می‌گیرد زیرا در این رشته شرایط خاص بیمه مسائل مشخصی وجود می‌آورد:

- قیمت باید قبل از مشخص شدن هزینه‌های واقعی تولید محاسبه گردد.

- بطور اجتناب‌ناپذیری یک فاصله زمانی مابین وقوع خسارت و تاریخ جبران آن وجود دارد، فاعدتاً، مبنای تصفیه خسارت، ارزش پول در زمان رسیدگی به خسارت است و نه در زمان وقوع آن. در نتیجه هر چه فاصله زمانی مابین وقوع خسارت و تصفیه آن طولانی تر می‌شود، هزینه زندگی بیشتر خواهد شد.

در جدول زیر متوسط‌مدت زمانی که تصفیه خسارت در شعبات مختلف بیمه طول می‌کشد، معکوس شده است.

براساس مقدار کل بدھی که در یک سال وقوع می‌پابد، درصد‌های زیر (ارقام متوسط) پرداخت می‌شود.

نوع فعالیت	در سال اول سال سال سال سال سال سال سال سال بعد								
	تقریباً ۴۸	۳۵	۳۰	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	۵	۰
بیمه شخص ثالث	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
بیمه مسئولیت مدنی (جمهوری فدرال)	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
بیمه بدنی کشتی	۱	۱	۱	۱	۲	۴	۸	۹	۱۸
بیمه حمل و نقل	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۳	۳	۷
بیمه آتش‌سوزی (جمهوری فدرال)	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
بیمه عدم النفع (جمهوری فدرال)	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
سال چهارم و سال‌های بعد: مجموعاً ۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
سال چهارم و سال‌های بعد: مجموعاً ۱۰	۱۰	۳۳	۴۵	۴۵	۱۵	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

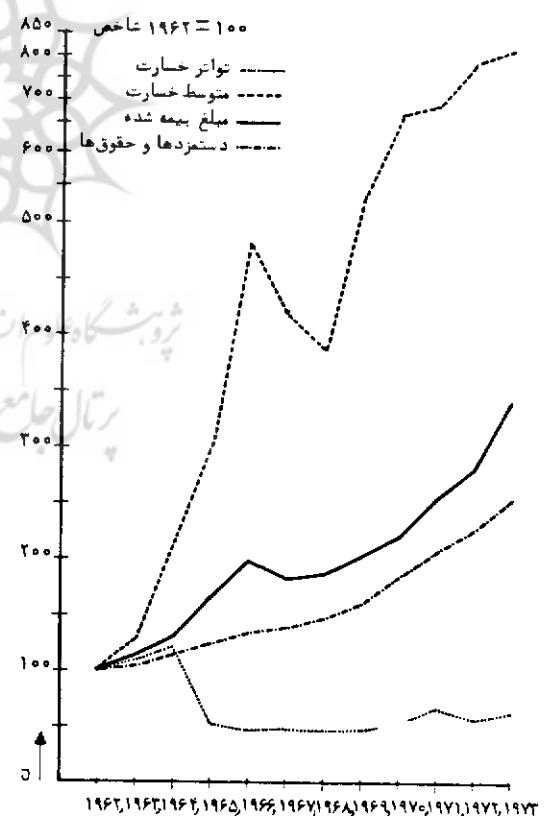
خسارت پرداختی تاثیر بسزای ندارد، زیرا در کلیه رشته‌ها عوامل خطر دیگری وجود دارد که بهنوبه خود نقش بارزی ایفاء می‌کند.

الف - بیمه آتش‌سوزی صنعتی
همانطور که می‌توان در نمودارهای ۲ و ۳ مشاهده کرد، قیمت‌ها و دستمزدها پیوسته افزایش یافته است در حالی که متوسط میزان خسارت بطور کامل "متفاوتی افزایش می‌پابد، حجم یا اندازه مواردی که در معرض خطر آتش‌سوزی قرار دارند در مقایسه با دستمزدها و قیمت‌ها دارای تاثیر بیشتری بر متوسط میزان خسارت می‌باشند.

ب - بیمه بدنی گشتی
شبیه همین نتیجه را می‌توان از شکل ۴ نسبت به بیمه بدنی گشتی گرفت: هزینه‌های تعمیر گشتی به میزان زیاد و پیوسته افزایش یافته است اما علیرغم ثابت بودن متوسط حق بیمه در هر نا سال ۱۹۶۹، مشکل بتوان ارتباطی بین نسبت خسارات و هزینه‌های تعمیر گشتی یافت. دلیلی که می‌توان برای این مساله غیرمترقبه ارائه کرد اینست که در دوره مورد نظر نوع کشتیهای بیمه شده بر حسب اندازه و ساخت تغییر می‌یابند، به موجب آن افزایش در هزینه‌های تعمیر گشتی تا اندازه‌ای با تقلیل سایر عوامل مخاطره جبران می‌شود، آن عوامل ممکن است تواتر کمتر خسارات یا حساسیت کمتری به انواع خاص صدمه باشد.

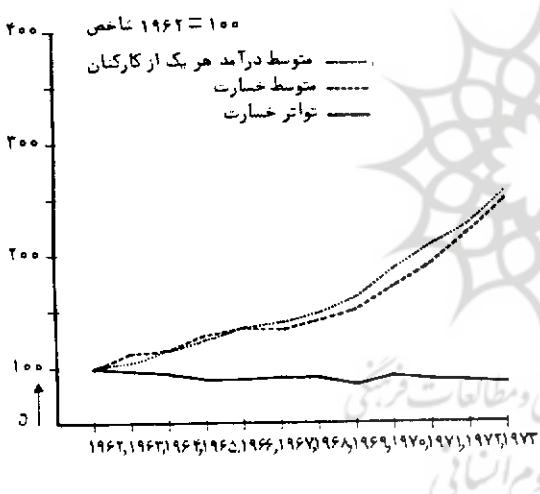
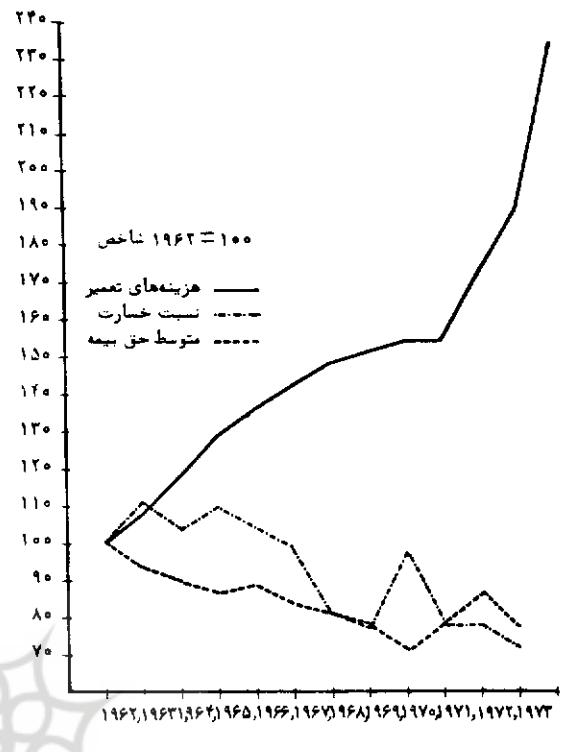
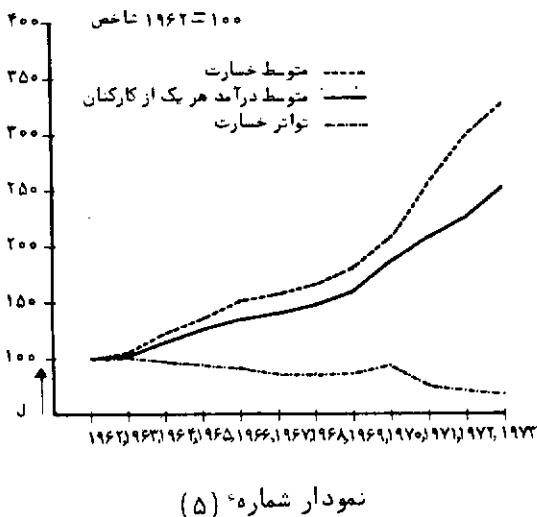
همانطور که می‌توان در ضمائم ۱ تا ۵ مشاهده کرد، علیرغم آنکه حقوقها و قیمتها عامل خطر محسوب می‌شوند، عملانه تواتر خسارت‌ها تاثیری نداشت، بلکه متوسط میزان هر یک از خسارات را در هر یک از رشته‌های بیمه، تحت تاثیر قرار میدهنند. بنابراین به تبع آن در کلیه رشته‌ها هنگامی که ضریب خسارات، عمدتاً "تحت تاثیر نوسانات شدید تواتر خسارات قرار دارد (برای مثال، در زمینه حوادث فاجعه‌آمیز از قبیل عاقبت ناشی از طوفان، تندباد، گردباد، سیل، شرگ، زمین‌لرزه و غیره) هنگام محاسبه حق بیمه فنی تاثیر تورم اندک بوده و یا حتی می‌توان از آن چشم پوشی کرد.

بهر حال، حتی در رشته‌های فوق الذکر، هنگامی که تواتر خسارات صرفاً "دارای نوسانات جزئی است، افزایش حقوق و قیمتها لزوماً بر رشد متوسط میزان

نمودار شماره ۴ (۲)

نمودار شماره ۳ (۲)

از جنبه نظری، بیمه‌گر می‌تواند درآمد خود را افزایش داده یا پرداختیهای خود را محدود سازد. در طریق دوم، وی با گنجاییدن شروطی در بیمه‌نامه مبنی بر مستثنی بودن آثار تورم، مبلغی کمتر از آنچه که تعهد کرده است می‌پردازد. در سایه عدم اطمینانی که در نتیجه ایجاد چنین محدودیتی در پوشش بیمه‌ای و به تبع آن پرداختیهای بیمه‌گر بوجود می‌آید، این روش نمی‌تواند کاربرد چندانی داشته باشد یعنی برای افزایش درآمد است که بیمه‌گران کوشش

ج - بیمه مسئولیت

همانطور که در نمودارهای ۵ و ۶ نشان داده شده وضعیت بیمه شخص ثالث و مسئولیت مدنی کاملاً متفاوت است:

در هر نوع رشته، متوسط میزان خسارت در طی سالیان درازی به موازات افزایش حقوق و دستمزد افزایش می‌باید (شکافی که در سال ۱۹۷۱-۷۲ برای بیمه شخص ثالث دیده می‌شود بیانگر خانمه روند افزایش آن نیست بلکه فقط علت تغییر روند آن ناشی از افزایش زیاد حق بیمه در سال ۱۹۷۱ است که تقبل خسارات کوچک را برای بیمه‌گذاران مقرون به صرفه نموده و زیانی را متوجه آن نمی‌نماید. کاهشی که در خسارات کوچک مشاهده شده نقطه شروع افزایش متوسط خسارت به مقدار بسیار زیاد بوده است).

۲ - نحوه پیشگیری اثر افزایش حقوق و قیمت به منظور ایجاد توانمندی بین حق بیمه‌ها و خسارات،

افزایش حق بیمه‌ها خواهد شد. در مواردی که اصل قاعده نسبی حاکم است از این روش می‌توان برای مقابله با افزایش دستمزدها و قیمتها ضمن رعایت کلیه شرایط زیر استفاده عمل آورد.

– در گذشته، ارزش مورد بیمه باید به موازات شاخص انتخابی کم و بیش افزایش می‌یافتد و در آینده نیز احتمالاً رشد خود را به موازات آنها ادامه خواهد داد.

– بسیار حائز اهمیت است که مبلغ بیمه برابر ارزش کل واقعی مورد بیمه باشد که در غیر اینصورت مساله بیمه به ارزش کمتر می‌تواند مطرح گردد. مطرح شدن مساله بیمه به ارزش کمتر در مواردی که اصولاً ارزش واقعی پذیرفته شده‌ای وجود نداشته باشد ایجاد مشکل خواهد نمود، که بیمه‌بدنه کشتی از آن جمله است و یا زمانی که متوسط میزان خسارت کمتر از هزینه‌های اثبات بیمه‌ها باشد کمتر است از جمله موارد دیگر است.

– به تناسب، پرداختهای بیمه‌نامه نباید سریعتر از ارزش مورد بیمه افزایش یابد. کلیه خسارات بیمه‌ای که هزینه‌های تعمیر را هم شامل می‌شود (برای مثال خسارات خاص در رابطه با بدنه کشتی) سریعتر از ارزش مورد بیمه افزایش می‌یابند در حالی که پرداخت غرامت در رابطه با خسارات کلی یا بخش‌هایی از مورد بیمه به همان نسبت مبلغ بیمه افزایش می‌یابد (به عنوان مثال در بیمه دزدی یا بیمه آتش‌سوزی)

د – ارتباط حق بیمه‌ها به شاخص

بجای ارتباط دادن مبلغ بیمه شده به شاخص و به تبع آن افزایش غیر مستقیم حق بیمه، بیمه‌گر می‌تواند حق بیمه را مستقیماً به شاخص قیمت یا دستمزد ارتباط دهد. این روش برای مواردی بجز بیمه ارزش کامل مناسب می‌باشد، که بیمه بدنه خودرو یا مسئولیت مدنی از آن جمله است. روش مزبور هزینه‌های اداری کم اما یک نقص آشکار دارد، و آن در نظر گرفتن قیمتها و دستمزدها بعنوان عامل خطر مجزاست. سایر عوامل خطر، بویژه آنها که بر تواتر خسارات تاثیر می‌گذارند مورد توجه قرار نمی‌گیرند. بنابراین، ارتباط حق بیمه‌ها به هر شکلی از شاخص دستمزد یا قیمت فقط

می‌کند تا براساس پرداخت خسارات خود مسائلی را که از حقوق و دستمزد ناشی می‌شود حل نمایند.

الف – تجدید سالیانه بیمه‌نامه‌ها

برای تعدیل حق بیمه‌ها متناسب با افزایش هزینه دعاوی خسارت، فراردادهای بیمه باید فقط برای یکسال منعقد شود تا در نتیجه حق بیمه‌ها سالیانه تعیین گردد و باید اطمینان حاصل شود تا در زمان تجدیدنظر آمار بهنگام دراختیار قرار داشته باشد. شکاف بین دوره پایانی آمار و اطلاعات و آغاز پوشش بیمه باید تاحد ممکن کم بوده تا تداوم روند از میان نرود. به صورت نظری این بهترین شیوه حفظ یا برقراری توازن بین خسارات و حق بیمه‌ها است. علیرغم اهمیتی که دستمزدها و قیمتها بعنوان عامل خطر دارند باید متوجه بود که عوامل متعدد دیگری نیز وجود دارد که می‌تواند بر خسارت‌ها موثر واقع شود و تنها با تجدیدنظر در نرخ‌ها می‌توان آثار این عوامل را ملحوظ داشت.

بهر حال، روش مزبور، هزینه‌های اداری بالائی در برداشته بدین لحاظ فقط برای رشته‌هایی که میزان

حق بیمه بسیاری دارند مانند بدنه کشتی، آتش‌سوزی صنعتی یا مسئولیت صنعتی، مقرن به صرفه خواهد بود. لذا، هزینه مزبور برای رشته‌هایی از قبیل

بیمه دردی یا بدنه خودرو بسیار سنگین است.

ب – روش‌های محاسبه شاخص

بطورکلی، برای رشته‌های غیر صنعتی که حق بیمه هر یک از بیمه‌نامها مبلغی اندک است، بیمه‌گران برای صرفه‌جویی هزینه‌ها امکان اصلاحات اتوماتیکی را در بیمه‌نامها در نظر می‌گیرند. اصلاحات مزبور با یک شاخص مرتبط می‌شوند. به نحویکه اگر شاخص مزبور به میزان $\times$ درصد افزایش یابد، حق بیمه هر بیمه‌نامه نیز به همان میزان افزایش خواهد یافت. اصولاً، سه روش برای محاسبه شاخص وجود دارد که اهمیت بسزایی دارند.

ج – نحوه محاسبه شاخص مبلغ بیمه

با ارتباط دادن مبلغ بیمه به یک شاخص (معمولاً به شاخص قیمت) مبلغ بیمه خودبخود افزایش خواهد یافت و به توبه خود (با این شرط که نرخ حق بیمه بدون تغییر باقی بماند) به طور غیر مستقیم منجر به

تحت دو شرط زیر امکان پذیر است:

- نباید نوسانات عمدہ‌ای در تواتر خسارات که انتظار می‌رود از یکسال به سال دیگر وجود داشته باشد یافت گردد.

- تاثیر حقوق یا قیمتها بر متوسط میزان خسارت باید تا اندازه‌ای نافذ باشد که سایر عوامل مخاطره از میدان خارج شوند.

ه- ارتباط حق بیمه‌ها به آمار بازار

حق بیمه‌هارا بجای ارتباط دادن با یک شاخص رسمی، می‌توان از طریق مرتبط ساختن آن با داده‌های آماری کل شرکت‌های بیمه فعال در بازار، بطور اتوماتیک تبدیل کرد. بعنوان مثال، از روش مربور در آلمان در ارتباط با بیمه مسئولیت مدنی استفاده می‌گردد. یک هیات مستقل با استفاده از فرمولهای که مطابق با شرایط عمومی بیمه اصلاح گردیده‌اند، افزایش متوسط پرداختی بابت خسارات را در اول آوریل هر سال مورد تأیید قرار می‌دهد. پس درصد افزایش خسارت به تزدیکترین رقم کمتری که بر ۵ بخش پذیر باشد گرد می‌شود چنانچه افزایش خسارت کمتر از ۵ درصد باشد. حق بیمه افزایش نمی‌یابد، اگر افزایش خسارت معادل ۷ درصد باشد حق بیمه به میزان ۵ درصد و درصورت افزایش آن به ۱۱ درصد، حق بیمه ۱۰ درصد و الی آخر افزایش می‌یابد. به عبارت دیگر اگر متوسط مبلغ هر خسارت $9/9$ درصد شود از $4/9$ و بیش عبارتی از $5/5$ درصد افزایش حاصل صرفنظر می‌شود. این روش علیرغم نواقص آشکار آن نتایج قابل قبولی بدست داده است. زیرا در عمل آن قسمت از افزایش در خسارت را که به علت گردکردن رقم ایجاد شده، از دست می‌دهد، ناکون حائز اهمیت نبوده است.

این روش به علت درنظر گرفتن کلیه عوامل خطر تاثیر گذار بر متوسط مبلغ پرداختی بابت هر خسارت در مقایسه با سایر روشها که معمولاً "فقط" دو عامل دستمزد و قیمتها را مورد توجه قرار می‌دهند از کاستیهای کمتری برخوردار است.

و- ترکیب دو یا چند شاخص

به جای تعديل حق بیمه فقط در ارتباط با یک شاخص،

بیمه‌گران می‌توانند از دو یا چند شاخص استفاده کنند، براین اساس با منظور نمودن بیش از یک عامل خطر، محاسبه دقیق‌تر می‌گردد. از این روش در آلمان برای بیمه شکست ماشین‌آلات استفاده می‌شود. فرمول، هم مبلغ بیمه و هم حق بیمه را به طور اتوماتیک تعديل می‌نماید. مبلغ بیمه براساس شاخص قیمتها تولیدی برای ماشین‌آلات تجدید نظر می‌شود. علاوه براین، براساس شاخص قیمتها مزبور، حق بیمه به میزان 35% و با توجه به شاخص دستمزدها در صنعت کالاهای سرمایه‌ای به میزان 75% تعديل می‌گردد. علت اینکار بستگی داشتن حدود 35% هزینه خسارات به قیمتها (برای لوارم یکی) و 75% به کار (برای هزینه تعمیرات) یکی) و 75% به کار (برای هزینه تعمیرات) است.

ز- مشکلات ناشی از روش‌های تعديل اتوماتیک روش‌های تعديل اتوماتیک حق بیمه فوق الذکر در مقایسه با روش‌های پژوهشی پژوهشی تجدید نرخ سالانه هر بیمه‌نامه، کاملاً اقتصادی است. به عبارت دیگر، کلیه فرمولهایی که برای تعديل اتوماتیک حق بیمه به کار گرفته می‌شوند چندان مسائل حادی را در عمل که نتوان بر آنها غلبه کرد بوجود نمی‌آورند.

ح- تاخیر زمانی

فرمولهای اتوماتیک معمولاً "حداقل با تاخیر زمانی یکساله استفاده می‌شوند. بنابراین، با افزایش شاخص انتخابی، حق بیمه فقط برای یک یا دو سال بعد تعديل می‌گردد. به عبارت دیگر، هنگام افزایش سریع و ناگهانی در هزینه خسارات و بالطبع در شاخص انتخابی، بیمه‌گر برای یک، دو یا حتی چند سال متضرر خواهد شد. در بعضی موارد، دوره زمانی ممکن است بسیار طولانی شود.

ط- عدم کفايت حق بیمه پایه

از کلیه فرمولهای اتوماتیک می‌توان برای حق بیمه پایه استفاده نمود. درصورت کافی نبودن حق بیمه پایه، از فرمولهای نمی‌توان استفاده بعمل آورد. معمولاً "قیمتها با تاخیر زمانی تحت تاثیر تورم قرار گرفته، لذا بیمه‌گران درمی‌یابند که نباید تورم جاری را مدنظر قرار دهند.

بطور مستقیم یا غیرمستقیم به روند دستمزدهاستگی دارد. از اینرو، در اقتصاد رو به توسعه (که افزایش دستمزدها را بهمراه دارد) حجم خسارت به تناسب بیشتری افزایش می‌یابد. بنابراین، شاخص هزینه زندگی (شاخص قیمت) که کلاً "بعنوان شاخص تورم پذیرفته شده نمی‌تواند مقیاس مناسب انداره‌گیری تاثیر تورم بر بیمه باشد. حتی اگر شاخص هزینه زندگی همانطور که در بعضی از کشورها بوده، تغییر نیافته یا تغییر اندکی نشان دهد افزایش دستمزدها، آراء‌دادگاه، پیشرفت طب و دیگر عوامل که تورم اضافی نامیده می‌شوند منجر به افزایش هزینه خسارت خواهند شد.

ب - بهر حال در هیچیک از رشته‌های بیمه نمی‌توان هزینه دستمزد و قیمتها را تنها عامل خطر درنظر گرفت. در حقیقت، در بسیاری از زمینه‌ها، حتی عامل خطر قطعی نیز تلقی نمی‌شوند. براین اساس، کاملاً " واضح است که هر فرمولی که فقط عوامل مزبور را درنظر گیرد، نمی‌تواند راه حل جامعی ارائه دهد.

ج - بهترین شیوه بررسی مسائل ناشی از تاثیر تورم بر پرداخت خسارت، درنظر گرفتن تمام خطرات در محاسبه است. یعنی محاسبه حق بیمه فنی را در فواصل کوتاه زمانی مورد تجدیدنظر قرار دادن، بهر حال اتخاذ روش مزبور بر هزینه است. لذا فقط در رشته‌های توصیه می‌شود که میزان حق بیمه آنها بابت هر بیمه‌نامه‌ای مقداری مشخص است. بدین‌علت است که بیمه‌گران سعی می‌کنند تا روشی را که شاید بتوان آنرا بهترین راه حل دوم نامید، مورد استفاده قرار دهند. در این راه حل، فرمولهای برای افزایش اتوماتیک حق بیمه، هنگام افزایش شاخص انتخابی به مقداری مشخص، ارائه می‌گردد. بهر حال برای اجتناب از غیرقابل انعطاف شدن سطح حق بیمه‌ها بعلت درج چنین شرایطی، ضروری است که در فواصل زمانی مشخص بافت عمومی نرخ‌گذاری مورد تجدیدنظر قرار بگیرد.

۳- یکسان نبودن خطرات نهایتاً، فرمولهای اتوماتیک یکسان نبودن کلیه خطرات رشته‌های فعالیت را نشان می‌دهد. این عامل موجب ثابت شدن حق بیمه می‌گردد بهطوری که تفاوت بارزی در افزایش انواع خطرات پدیدار نمی‌گردد. اگر شاخص یکنواختی را بتوان برای انواع خطرات با ازدیاد خسارات درنظر گرفت. تحولاتی را که با درنظر گرفتن شاخص یکنواخت برای انواع خطر با ازدیاد خسارات بوجود می‌آید می‌توان در جدول ذیل مشاهده نمود.

حق بیمه واقعی هنگام استفاده از شاخص یکنواخت	حق بیمه خطر	گروه خطر
	۱۹۷۵	۱۹۷۰
۱۶۲ (=+۱۸) (=-۱۸)	۱۴۴ ۱۰۰+۷/۵% ۱۸۰ ۱۰۰+۱۲/۵%	P. A A P. A B
۱۶۲	۱۶۲ ۱۰۰+۱۰%	P. A A+B

براین اساس کلیه بیمه‌گران مایل به منظور نمودن خطرات گروه A می‌باشند زیرا انتظار سود بیشتری دارند، درحالی که بنا به علی بیمه‌گزارانی که در خطرات گروه B قرار می‌گیرند زیان سنگینی را با همان حق بیمه متحمل می‌گردند. برای جلوگیری از بروز چنین حوادثی، هنگام وارد کردن حق بیمه‌های شاخصهای، ضروری است بافت تعریف بررسی شده و نرخهای آن متناسب با تغییر ساختار خسارات تعديل گردد. هدف از ضرورت تحدید تعریف در فواصل کوتاه زمانی، حفظ نکات قوت روشهای اتوماتیک به طور معقول است. توجه شود که انجام اینکار هزینه کمی دربردارد.

د - خلاصه

الف - پرداخت خسارت بیمه‌گران تا ۹۵%

ضمیمه شماره ۱

– محتویات ساختمان بیمه شده، مکان، فساد پذیری،
حساسیت در مقابل آب، قابلیت شکستن
– کیفیت بد ساختمان

۲ – عوامل تاثیرگذار بر متوسط میزان هر خسارت
الف – ارزش موارد بیمه شده
ب – هزینه دستمزدها و قیمتها
ج – نوع ساخت بنا

ضمیمه شماره ۳

بیمه دزدی

۱ – عوامل تاثیرگذار بر تواتر خسارت
الف – نرخ جرائم
– جرائم حرفه‌ای، آماتورها، باندهای دزدی و
دزدان باسابقه
– شرایط سیاسی و اقتصادی
– مال‌خرها (سازمان دریافت اجناس بسرقت رفته)
ب – اقدامات ایمنی
– محافظت، نگهبان‌ها، مستحفظین
– میزان ایمنی کانتینرها
– همکاری با پلیس
– قابلیت در معرض مخاطره قرار گرفتن مورد بیمه

۲ – عوامل خطر تاثیرگذار بر متوسط میزان هر خسارت

– ارزش و مقدار موارد بیمه
– قابلیت حمل
– هزینه دستمزدها

بیمه آتش‌سوزی

۱ – عوامل خطر تاثیرگذار بر تواتر خسارت
الف – مخاطره ذاتی موارد بیمه

– خطر آتش‌سوزی و انفجار مورد بیمه (به عنوان مواد
جامد، قابل اشتعال) با قابلیت اشتعال کم، غیر
قابل اشتعال

– خطر آتش‌سوزی و انفجار در فرآگرد تولید (برای
مثال در کارخانجات مواد شیمیائی و ماشین‌آلات)
– اتوماسیون (کم دقیقی نسبت به امکان آتش‌سوزی
در کارخانه)

ب – مخاطرات رفتاری

– شیوه برخورد با نحوه انجام کار
– استاندارد آموش.

– موقعیت بازار کار

– تکنولوژی کار یکنواخت

ج – خطرهای خارجی

– محیط اطراف

– فورس مازور (بابت رعد و برق، طوفان)

– سقوط هوایپما

– آتش‌سوزی عمدى

۲ – عوامل خطر تاثیرگذار بر متوسط میزان هر خسارت

ضمیمه شماره ۲

طوفان

۱ – عوامل تاثیرگذار بر تواتر خسارت

الف – موقعیت جغرافیائی

– نواحی ساحلی یا داخلی

– شهر یا حومه شهر، خانه تکواحدی یا نواحی
مسکونی

– نواحی اطراف

ب – نوع مورد بیمه

– نوع ساخت

– سقف

– عمر ساختمان

ضمیمه شماره ۴

بیمه بدنه کشتی

۱ – عوامل خطر تاثیرگذار بر تواتر خسارت

الف – نوع کشتی

ب – حجم (تناز)

پ – سن

ت – منطقه جغرافیائی (مهارود، توفان، یخ‌بندان،
آبهای خطرناک، تردد کشتی)

ث – طبقه‌بندی

- الف - نوع وسیله نقلیه (خودرو شخصی ، وسیله نقلیه عمومی)
- ب - قدرت موتور
- پ - کارگرد سالانه
- ت - شرایط آب و هوا و جاده
- ث - سن و حرفه راننده
- ۲ - عوامل خطر تاثیرگذار بر متوسط میزان هر خسارت
- الف - متوسط درآمد حاصل از مکانیکی موتور و کارازداری
- ب - قیمت لوازم یدکی
- پ - متوسط درآمد حاصل از تجارت و صنعت (بابت زیان ناشی از دسترفتن درآمدها)
- ت - مخارج بیمارستان
- ث - آراءدادگاه

- ج - خدمه / محل ثبت کشته (استاندارد آموزش، شرایط اخلاقی کارگران ، کمبود نیروی انسانی)
- ۲ - عوامل خطر تاثیرگذار بر متوسط میزان هر خسارت
- الف - سال ساخت و ارزش
- ب - هزینه های تعمیر در بندرگاه
- پ - هزینه های یدک کشی (مخصوص کشتی های است که در مکان های مشخص قابل تعمیر هستند)
- ت - اثرات تورمی (اغلب تعمیرات به علت بلال بودن نرخ های کشتیرانی کنار گذاشته می شود ، تعمیر به علت استفاده کارگران غیر مشخص به نحو مطلوبی انجام نمی گیرد) .

ضمیمه شماره^۵

بیمه شخص ثالث

- ۱ - عوامل خطر تاثیرگذار بر تواتر خسارت

پژوهشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتابل جامع علوم انسانی